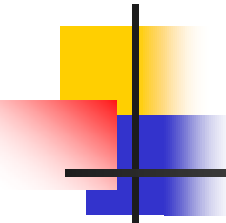

Модул 4

Стратегическо планиране. Критерии за
оценка ефективността на библиотеката.
Стандарти за библиотечна дейност.

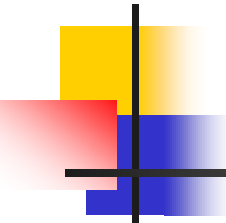
Стратегическото планиране започва с анализ на библиотеката

- n преглед на мисията на библиотеката;
- n организационните цели;
- n плановете в краткосрочен и дългосрочен аспект;
- n анализ на силните и слаби страни на библиотеката (SWOT анализ);
- n преглед на количествените и качествените аспекти на дейността;

Мисия на библиотеката

- n **Кои сме ние и защо съществуваме?
Отправната точка са нашите
потребители и удовлетворението им
от нас!**
- n **Определянето на уникалната цел на
организацията, тази, която я прави
различна от другите подобни на нея.
Основният въпрос, който трябва да
намери отговор е следният: " С
какво нашата дейност е по-
различна от дейността на сродни
организации?"**

Какво прави библиотеката- предназначение и функции

- n Събира и разпространява информация-информационна функция;
- n Подтиква хората към гражданско участие-обществено значима институция;
- n Дава знания чрез фондовете си и образователните програми-образователна функция;
- n Стимулира въображението, дава естетическа наслада-културно-просветна функция;
- n Събира представители на различни групи и организации на едно място- социална функция;

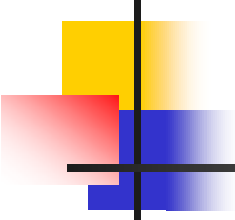
Цели на библиотеката

Това са крайните точки на развитието на организацията, това, към което тя се стреми посредством текущите и дългосрочните си операции.

Могат да се трансформират в специфични действия

Задават дългосрочните приоритети на организацията.

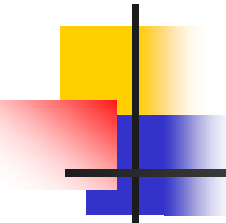
Улесняват контрола от страна на мениджмънта, защото служат като критерий за оценка на цялостната дейност на организацията.

Възможности на библиотеката

Външна и вътрешна среда

- n Кой са целевите групи, които обслужва библиотеката? Кой са приоритетните ѝ групи?
- n Кой са нашите партньори? Кой са конкурентите?
- n Кой са поддръжниците/застъпниците на библиотеката?
- n Има ли библиотеката доброволци?
- n Познават ли ключовите играчи в населеното място дейността на библиотеката?

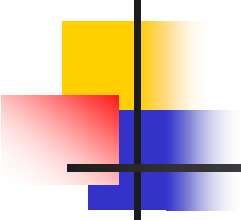
Дайте оценка на състоянието с оглед постигане на целите

- n Обществено пространство
- n Пространство за учене
- n Информационно пространство
- n Културно пространство
- n Пространство за здравословен живот
- n Социално пространство
- n Пространство за млади хора

Компоненти на библиотеката

- n Целева аудитория-ползватели;
- n Библиотечен персонал;
- n Библиотечен фонд;
- n Материално-техническа база;

Оценка на слаби и силни страни. SWOT анализ на 4-те компонента на библиотеката

- n Библиотечния фонд- обновява ли се, релевантен ли е на потребностите на основните групи потребители;
- n Сграден фонд и помещения- имат ли нужда от ремонт или разширяване?
- n Библиотечен персонал- обучен ли е или не?
- n Оценка на услугите; Знаят ли хората за тях? Степен на удовлетвореност на ползвателите. Оценка на въздействието на библиотеката върху обществото-Impact factor.

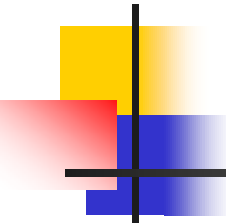
Критерии за оценка

- n Принос на библиотеката в опазването, популяризирането на културното наследство и издигане на равнището на национално самосъзнание и културна идентичност.
- n Превръщане на библиотеката в информационен център за гражданите и създаване на качествени информационни услуги за всички потребители;
- n Набиране на извънбюджетни средства за библиотеката чрез платени услуги, участие в проекти, дарителски акции и кампании и др.
- n Реклама на библиотеката и връзки с обществеността. Културни дейности.
- n Повишаване на квалификацията и образованието на библиотечния персонал.
- n Изработване на дългосрочна стратегия за развитие на библиотеката

Оценка на услугите

- n Потребителите оказват влияние и върху характеристиката на предлаганите услуги: върху качеството, показателите, цени и даже мястото за предлагане на услугата.
- n Библиотеките отговарят на тези импулси на читателите от външната среда, като предприемат някакво действие: провеждат изследване на потреблението, което се концентрира както върху сегашните реални потребители, така и върху потенциалните.

Количествени и качествени показатели за оценка. Стандарти.

- n **Статистически данни за населението и региона** (социален статус, заплати, малцинствени групи, начин на живот и др.).
- n **Библиотечна статистика** (посещения, заети документи, регистрирани читатели, потенциални читатели и др. Библиотечни норми.
- n Критерии за ефективност на обслужването: нива на задоволеност на потребителите (откази, отказани услуги, време за изпълнение на поръчките, услуги за потребителите, нови технологии, оценка на колекциите и информационните ресурси и др. Анкети.

Анкетни за измерване на удовлетвореността на потребителите

- n Отношение на читателите към библиотеката-За какво днес посетихте библиотеката? (търсене на информация, взимане на книга, посещаване на събитие и т.н.)**
- n Как бихте оценили библиотеката по отношение задоволяването на потребностите Ви? – Много добре; Добре; Средно; Лошо; Много лошо;**
- n Като вземете предвид всичко, как бихте оценили обслужването в библиотеката? - Много добре; Добре; Средно; Лошо; Много лошо;**
- n Оценяване на услугите на ОИЦ и др.**

Библиотечни стандарти и норми

- n Жители на една библиотека - 4140
- n Осигуреност с документи от фонда – на жител – 6 **б.д.**
- n Осигуреност с документи от фонда – на читател – 29 **б.д.**
- n Нови библиотечни документи на жител – 2.8 **б.д.**
- n Нови библиотечни документи на читател – 1.6 **б.д.**
- n Обхванатост на населението за читатели – 17.9 %
- n Посещаемост – 18 **пъти**
- n Читаемост – 18 **б.д.**
- n Обръщаемост на библиотечния фонд – 0.52 **пъти**

Стратегическо планиране

- n Развитие, оценка и избор на стратегически планове, които се съобразяват със силните и слабите страни на библиотека, нейните ресурси и очакваното изменение на обкръжаващата среда; Всеки план има за цел промяна.*

Стратегия на развитието.

Раздели в стратегическия план

- n Приоритети на библиотеката;
- n Основни функции;
- n Дейности и услуги;
- n Информационни ресурси и фондове;
- n Канали за финансиране на библиотеката;
- n Материално-техническа база;

Стратегически план за действие

- n **ДЕЙСТВИЕ**- Какво искате да постигнете? Очаквани резултати.
- n **ЦЕЛЕВА ДАТА**-Кога искате да го постигнете?
- n **РЕСУРСИ**-Какво Ви е необходимо?
- n **ХОРА**-Кой може да Ви помогне да го постигнете?

Стратегически контрол

- n В основата му стои последващия контрол. Той се реализира при отделните частични стъпки, така че при погрешно развитие да може да се окаже навременна намеса;*

Стратегическо планиране на разходите

- n **Финансови прогнози** (за 3-4 години):
- n Канали за финансиране
- n Оценка на финансовата издръжка на библиотеката (по години)
- n Очаквани приходи по години
- n Разликата (салдото) между наличните и необходимите средства. Как се надявате да покриете тази разлика (услуги, програми, спонсори и др.)
- n Библиотеките променят подходите си на действие. Все повече използват методи и техники от бизнес-сектора: планират, контролират и предвиждат промените, извършват маркетингови изследвания и др.
- n Библиотеките търсят начини да намалят финансовото бреме, да пестят времето и неудобствата на потребителите.

Правила на стратегическото планиране

- n Бъдете амбициозни, но реалистични;
- n Не си поставяйте твърде много цели;
- n Правете маркетингови изследвания;
- n Очертайте приоритет за действията си – трябва да знаете разликата между спешно и важно;
- n Успех!

Благодаря Ви за вниманието!

- n Калина Иванова – зам-директор.
- n РНБ “П. Р. Славейков”
- n гр. Велико Търново
- n Контакти: тел. 062/62 80 98
- n E-mail: kdemireva@mail.bg
- n www.libraryvt.com